

Брюксел, 5 юни 2024 г.
(OR. en)

10655/24

CON 38
SOC 423

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Заклучения във връзка със съобщението относно деветия доклад за сближаването – <i>Одобряване</i>

1. На 27 март 2024 г. Генералният секретариат на Съвета получи съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно деветия доклад за сближаването¹.
2. Проектът за заключения на председателството беше разгледан на заседанията на работна група „Структурни мерки и най-отдалечени региони“ от 25 април и от 16 и 23 май 2024 г. Делегациите постигнаха съгласие по проекта за заключения на Съвета, поместен в приложението към настоящата бележка.
3. Комитетът на постоянните представители се приканва да препоръча на Съвета да одобри посочените заключения на Съвета, поместени в приложението към настоящата бележка.

¹ Док. 8369/24.

ПРОЕКТ ЗА

**Заключения на Съвета във връзка със съобщението относно деветия доклад за
сближаването**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

- 1) ПРИВЕТСТВА деветия доклад за сближаването като ценен преглед на ролята на политиката на сближаване — фактор за икономическо стабилизиране, допринасящ за възходящото сближаване и европейската интеграция, особено през тридесетте години на съществуване на единния пазар и двадесетте години от разширяването от 2004 г., както и съдържащия се в доклада анализ на приноса на политиката на сближаване за икономическото, социалното и териториалното сближаване на Европейския съюз въз основа на най-актуалните налични данни;
- 2) ПРИЗНАВА, че докладът се появява в стратегически момент, с което допринася за размисъла за това как разработването и прилагането на политиката на сближаване биха могли да бъдат допълнително подсилени и подобрени;
- 3) ПРИПОМНЯ, че политиката на сближаване е основният инструмент на ЕС за дългосрочни и регионални инвестиции и двигател на структурната трансформация, с което дава възможност за разработване и внедряване на адаптирани решения на възможно най-близкото до гражданите и предприятията равнище;
- 4) ПОДЧЕРТАВА, че политиката на сближаване заема централно място в европейския проект, като допринася за намаляване на различията между различните региони по отношение на развитието и отговаря на техните предизвикателства с общата цел да стимулира цялостното хармонично развитие на Съюза;

Политиката на сближаване дава резултати...

- 5) ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ констатациите в деветия доклад за сближаването, свързани със следните дългосрочни тенденции, наблюдавани през последните десетилетия, през които благодарение на подкрепата по линия на политиката на сближаване в много части на ЕС се наблюдава забележително възходящо икономическо и социално сближаване:

- Политиката на сближаване укрепва единния пазар и осигурява еднакви условия на конкуренция, и играе важна роля за интегрирането на нови държави членки в единния пазар, като позволява на всички региони да се възползват от него;
- Средният БВП на глава от населението се е увеличил значително в държавите членки, присъединили се към ЕС през 2004 г. и след това, в резултат на увеличаването на производителността в по-слабо развитите региони;
- Политиката на сближаване е изиграла ключова роля в подпомагането на публичните инвестиции и привличането на частни инвестиции и е създала допълнителна стойност и работни места, допринасяйки за конкурентоспособността и растежа на производителността на ЕС;
- Свързаността се е подобрила, иновациите и предприемачеството са нараснали, а човешкият капитал е бил укрепен чрез общо повишаване на завършилите образователна степен и силно активизиране на участието на възрастните в образованието и обучението;
- Благодарение на активната подкрепа на политиката на сближаване различията в заетостта и бедността между регионите са намалели, показателите за заетост и социалните показатели цялостно са се подобрили, а равнищата на безработица са се сближили;
- Политиката на сближаване е допринесла и за подобряване на административния капацитет и качеството на управлението в държавите членки чрез подкрепа за широк спектър от правомощия и административна ефективност;
- Благодарение на бързото мобилизиране на своите ресурси политиката на сближаване е изиграла важна роля за смекчаване на асиметричните последици от неотдавнашните кризи и е проправила пътя за стабилно и бързо възстановяване, особено в уязвимите региони;

... но има риск структурните и нововъзникващите предизвикателства да доведат до по-нататъшно увеличаване на различията

- 6) ПРИПОМНЯ текущите и нововъзникващите предизвикателства, които включват екологичния и цифровия преход, изменението на климата и отрицателните последици от него, миграцията, засилената глобална конкуренция и необходимостта от конкурентоспособност, свързаност и стратегическа автономност на ЕС, като същевременно се запазва отворена икономика, както и геополитическата нестабилност по външните граници на ЕС, със специално внимание към държавите членки и регионите, най-силно засегнати от агресивната война на Русия срещу Украйна, особено регионите, граничещи с Русия и Беларус, и тези, граничещи с Украйна;
- 7) ИЗРАЗЯВА ЗАГРИЖЕНОСТ във връзка с демографските предизвикателства, които допълнително увеличават натиска върху публичните бюджети, изострят недостига на умения и работна ръка, както и предизвикателствата на пазара на труда, като например младежката безработица, и риска от „капан за развитието на таланти“; ОТЧИТА, че тези предизвикателства засягат по-тежко селските райони, отдалечените региони и регионите, изложени на сериозни и постоянни неблагоприятни природни условия, които страдат от обезлюдяване и изтичане на мозъци, както и градските региони поради концентрацията на дейност и население в големи градски райони; в този контекст ИЗТЪКВА и значението на полицентричния модел на развитие, който да се основава на връзките между градските и селските райони;
- 8) ОТБЕЛЯЗВА, че продължават да съществуват големи социално-икономически различия и че структурните и нововъзникващите предизвикателства засягат или рискуват да засегнат все по-голям брой региони, и ИЗРАЗЯВА ЗАГРИЖЕНОСТ, че сближаването е неравномерно в рамките на ЕС, по-специално в рамките на държавите членки и регионите, и че структурните предизвикателства, заедно с асиметричните последици от икономическите сътресения, агресивната война на Русия срещу Украйна и кризите, водят много региони до постепенно отдалечаване от останалите, до икономическа стагнация, упадък, „капани за развитието“ или риск от бедност и социално изключване на техните граждани;
- 9) ОБЕЛЯЗВА също така, че всички бъдещи разширявания ще имат отражение и върху политиката на сближаване;
- 10) НАБЛЯГА НА ФАКТА, че тези предизвикателства и опасения трябва да бъдат разгледани по приобщаващ и справедлив начин, като се гарантира, че никой няма да бъде изоставен; СПОДЕЛЯ заключението на Комисията, че ако не бъдат взети мерки за преодоляването им, структурните и нововъзникващите предизвикателства биха могли да увеличат икономическите, социалните и териториалните различия;

Политиката на сближаване като развиваща се политика, която извлича поуки от собствения си опит и от опита на други инструменти

- 11) ПРИКАНВА Комисията да обмисли подходящи начини за това как политиката на сближаване за периода след 2027 г. да предоставя на регионите съобразена с нуждите подкрепа за успешното управление на тези предизвикателства, със специален акцент върху екологичните, цифровите, промишлените и демографските предизвикателства и различните равнища на социално-икономическо развитие, като се вземе предвид опитът от текущия период;
- 12) ПОДЧЕРТАВА, че политиката на сближаване е един от най-важните инструменти за стимулиране на развитието във всички европейски региони, особено в тези, които са изправени пред трайни структурни предизвикателства, включително по-слабо развитите региони, както и че се явява основна инвестиционна политика на ЕС, която следва да продължи да подкрепя инвестициите, необходими за сближаването, да търси решения за справяне с „капаните за развитието“ и да създава възможности за растеж за регионите и техните граждани;
- 13) ПОТВЪРЖДАВА ОТНОВО, че политиката на сближаване, като една ориентирана към местните условия политика, почиваща на споделено управление, трябва да бъде съобразена с нуждите, специфичните предизвикателства и уязвимостта на регионите, като същевременно подсилва участието и териториалните инструменти, и им дава възможност да осъществяват най-целесъобразните инвестиции и реформи на най-подходящото равнище; ПРИЗНАВА нарасналата роля на политиката на сближаване в приноса към европейския семестър;
- 14) ПРИПОМНЯ основните принципи на член 174 от ДФЕС, който насърчава хармоничното развитие на регионите на ЕС и обръща специално внимание на конкретни райони;
- 15) ПРИПОМНЯ структурното икономическо и социално състояние на най-отдалечените региони, отчетено в член 349 от ДФЕС, както и че политиката на сближаване трябва да отговаря на предизвикателствата пред развитието им и да подкрепя тяхната регионална интеграция;
- 16) ПРИПОМНЯ необходимостта от по-добро интегриране на териториалното измерение в политиките на ЕС, за да се засили съгласуваността на действията на Съюза;
ПРИЗОВАВА за осъзнаване като цяло на необходимостта от укрепване на аспекта на сближаването в политиките и инициативите на Съюза и ИЗТЪКВА нуждата от взаимно допълване и полезни взаимодействия между политиката на сближаване и други имащи отношение политики и инициативи, включително на национално и регионално равнище, още от етапа на разработването им;

- 17) **НАБЛЯГА НА ФАКТА**, че е важно да продължи опростяването на политиката на сближаване за бенефициерите и програмните органи (по-специално чрез надграждане на съществуващите мерки за опростяване, включително финансирането, което не е свързано с разходите, и опростените варианти за разходите) и да се даде възможност спецификата на различните региони и държави членки на ЕС да бъде вземана предвид на етапите на разработване и прилагане при определянето на такива мерки за опростяване, за да се повишат ефективността и целенасоченият характер на политиката на сближаване;
- 18) **ПРИПОМНЯ** необходимостта от хармонизиране и пропорционалност на проверките и одитите, като същевременно се поддържат високи стандарти за предотвратяване и борба с измамите и корупцията на всички равнища; **ПРИПОМНЯ** също така необходимостта от засилено прилагане на принципа за единен одит;
- 19) **ИЗТЪКВА** колко е важно да се защитават финансовите интереси на Съюза, като се взема предвид Регламентът относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза;
- 20) **ОТЧИТА**, че доброто управление и изграждането на капацитет са важни за по-доброто посрещане на административните нужди на равнище държави членки, на регионално и на местно равнище; **НАБЛЯГА НА ФАКТА**, че доброто управление, силните институции, зачитането на принципите на правовата държава и солидният административен капацитет са важни за ефективното и ефикасно разработване и прилагане на политиката на сближаване;
- 21) **ИЗТЪКВА** ролята на политиката на сближаване за по-нататъшното укрепване на единния пазар чрез намаляване на дисбалансите между регионите, стимулиране на растежа и насърчаване на иновациите;
- 22) **ОТЧИТА** приноса на Европейското териториално сътрудничество за постигане на по-балансирано териториално развитие чрез подобро сътрудничество между регионите и необходимостта от засилено трансгранично сътрудничество, особено по междурегионалните вериги за създаване на стойност и в транснационалната устойчива инфраструктура с цел успешно осъществяване на прехода;
- 23) **ПОДЧЕРТАВА**, че е налице подходяща възможност да се обмисли как политиката на сближаване да се обвърже по-тясно с постигането на резултати с оглед повишаване на ефективността въз основа на опита от прилагането ѝ, както и на поуките, извлечени от други инструменти на ЕС; **ИЗТЪКВА**, че е необходимо решенията да се вземат въз основа на солидно обосновани оценки на политиката и като се отчитат техните оперативни последици, по-специално за системите за одит и контрол;

24) ОТПРАВЯ ИСКАНЕ към Комисията да разработи предложения за адаптиране на политиката на сближаване в съответствие с ролята ѝ на дългосрочна рамка за регионално развитие, стояща в основата на модела на растеж на ЕС, като се опира на нейните отличителни силни страни — споделено управление, многостепенно ръководство, ориентиран към местните условия подход и принцип на партньорство — и същевременно взема предвид, че регионите имат различни изходни позиции, потребности и капацитет и следва да използват различни пътища за развитие в контекста на текущите и бъдещите трансформации; ОЧАКВА да получи предложенията за следващия законодателен пакет най-късно до юли 2025 г., след предложението за МФР в съответствие с крайния срок, посочен в Регламента за МФР.
